

กฤตยา จันทรโพธิ์ศรี 2549: ลักษณะการใช้ที่ว่างและความเป็นเอกลักษณ์ของย่านถนนข้าวสาร
กรุงเทพมหานคร ปรินญาการวางผังเมืองและสภาพแวดล้อมมหานิติศาสตร์ สาขาวิชาการวางผังเมือง
และสภาพแวดล้อม ภาควิชาการวางผังเมืองและสภาพแวดล้อม ปรินญาการการที่ปรึกษา:
อาจารย์ผู้ช่วยศาสตราจารย์คำวิณี บุญธรรม, Ph.D. 184 หน้า
ISBN 974-16-2486-7

ถนนข้าวสารเป็นชุมชนที่พักอาศัยเก่า ตั้งอยู่ในเขตเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นนอก มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักว่าเป็นแหล่งที่พักแบบประหลาด และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบครบวงจร ถนนข้าวสารมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีพ.ศ.2525 ซึ่งเป็นปีของการสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบรอบ 200 ปี และมีการดำเนินการพัฒนาพื้นที่ตามแผนนโยบายของรัฐบาล ทำให้ถนนข้าวสารมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ที่ว่างที่แตกต่างไปจากเดิมมากขึ้น เป็นพื้นที่ในกรุงเทพฯ ที่มีความพิเศษแตกต่างจากที่อื่น วัตถุประสงค์ของการทำวิจัยครั้งนี้จึงเพื่อต้องการศึกษาบทบาทการใช้ที่ว่างระดับเมือง ระดับย่าน และระดับถนน รวมทั้งรูปแบบวัฒนธรรม ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อย่านถนนข้าวสาร เพื่อทำความเข้าใจกับเอกลักษณ์เฉพาะตัวของการใช้ที่ว่างที่เป็นรูปแบบดั้งเดิมและที่เปลี่ยนแปลงไป โดยขอบเขตของการวิจัยเน้นบริเวณถนนสายหลัก (ถนนข้าวสาร) และบริเวณที่ว่างที่สามารถเชื่อมต่อกับถนนข้าวสารสายหลักโดยตรง

ผลที่ได้จากการวิจัยคือข้อสรุปของความเป็นเอกลักษณ์อันเกิดจากการใช้ที่ว่างซึ่งมีความพิเศษ ถนนข้าวสารที่เป็นถนนเส้นหลักเป็นเสมือนพื้นที่โล่งสาธารณะของชุมชนเป็นถนนคนเดินสายสำคัญของเมือง และมีการปรับใช้พื้นที่ว่างตลอดแนวถนนในแบบต่างๆ กัน มีการให้ความสำคัญกับอาคารที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ เพิ่มคุณภาพของที่ว่างในลักษณะแตกต่างกันไป การใช้ที่ว่างมีความหลากหลาย ความยืดหยุ่น โดยมีพื้นที่สาธารณะและกึ่งสาธารณะต่อเนื่องเป็นโครงข่ายอยู่ในพื้นที่ มีองค์ประกอบของความเป็นถิ่นที่ที่ชัดเจนให้ความรู้สึกเป็นกันเอง องค์ประกอบทางกายภาพแสดงถึงความเป็นชุมชนดั้งเดิม อยู่ร่วมกับสิ่งที่สร้างขึ้นใหม่ ลักษณะของคน พฤติกรรม และกิจกรรมที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดความหมายหรือจิตวิญญาณให้กับย่าน ลักษณะของที่ว่างดังกล่าว เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ทำให้ย่านถนนข้าวสารมีความชัดเจน และเป็นย่านที่มีความสำคัญแห่งหนึ่งของกรุงเทพฯ

กฤตยา จันทรโพธิ์ศรี
ลายมือชื่อนิติกร


ลายมือชื่อประธานกรรมการ

26 พ.ค. 2549